

Politik for arbejds- klausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannel- ses- og praktikaftaler i Region Sjælland

Indledning

Region Sjælland er en samfundsansvarlig region, som vil påtage sig et ansvar. Region Sjælland vil sikre ordentlige vilkår for alle ansatte, der udfører arbejde for Region Sjælland. Og Region Sjælland vil sikre gode muligheder for at flere får en uddannelse.

Region Sjælland gennemfører en række store anlægsbyggerier, hvor byggeriet af Universitetssygehuset i Køge er det største anlægsbyggeri med regionen som bygherre. Region Sjælland får også leveret serviceydelser af regionens leverandører indenfor flere områder.

Som bygherre og bestiller har regionen et stort ansvar for alle ansatte, der arbejder på regionens byggepladser og med tjenesteydelser i øvrigt, og derfor er det afgørende, at de tilbydes ordentlige arbejdsvilkår.

En stor del af Region Sjællands unge vælger at tage en erhvervsuddannelse, hvor en praktikplads er en forudsætning for at kunne gennemføre uddannelsen. Region Sjælland har i sin Udviklingsstrategi en målsætning om at øge antallet af unge med en kompetencegivende uddannelse. Som et led i regionens indsats for kompetenceudvikling og erhvervsudvikling i øvrigt, ønsker Region Sjælland at medvirke til, at flere personer kan få en praktikplads og anden oplæring i regionen.

Med udgangspunkt i 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' stiller Region Sjælland derfor en række krav til entreprenører, leverandører og lignede, der ønsker at samarbejde med Region Sjælland.

Det betyder, at leverandører og deres underleverandører ikke bare skal have et højt kvalitetsniveau og økonomisk formåen. De skal også dokumentere, at de kan leve op til krav om social ansvarlighed, bl.a. når det gælder ordentlige løn- og ansættelsesvilkår samt sikring af uddannelsespladser og anden oplæring til regionens unge.

Om politikken

[BOKS: Hvad er omfattet af 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland?]

'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' omfatter alle kontrakter på bygge- og anlægsområdet og kontrakter på tjenesteydelser.

Region Sjælland vil som led i udbud og kontraktindgåelse af bygge- og anlægsopgaver samt kontrakter på tjenesteydelser, hvor kontrakten udføres i Danmark, stille krav om arbejdsklausuler i kontrakten.

Region Sjælland vil som led i udbud af bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser, hvor arbejdet udføres i Danmark stille krav om sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i overensstemmelse med politikken, når kontrakten udføres i Danmark, har minimum en varighed på 6 måneder, og en forventet kontraktsum på 5 mio. kr.

Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' tager udgangspunkt i tidligere beslutninger truffet af Regionsrådet, herunder Region Sjællands Indkøbspolitik.

Med 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktik-aftaler i Region Sjælland' arbejder Region Sjælland med arbejdsklausuler svarende til de krav, der stilles til statslige arbejdspladser, og som fremgår i Beskæftigelsesministeriets cirkulære om arbejdsklausuler på statslige arbejdspladser, samt udbudslovens og tilbudslovens krav om personer under oplæring, der er fastsat for offentlige myndigheder.

Region Sjælland vil løbende følge statens, kommunerne og de øvrige regioners arbejde med dette område, og vil om nødvendigt justere denne politik. Nærværende politik er gældende fra 6. juni 2023.

Øvrige generelle rammer for Region Sjællands indkøb fremgår af 'Region Sjællands indkøbspolitik.

Socialt ansvar

Region Sjælland ønsker, at alle regionens leverandører i forbindelse med gennemførelsen af en kontrakt eller leverance skal respektere og overholde nationale og internationale love og regler vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupcion.

Region Sjælland stiller således som udgangspunkt altid krav i kontrakten om, at leverandøren skal levere den beskrevne ydelse med respekt for nationale og internationale love og regler vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupcion.

Det betyder bl.a. at aftaleholderen og eventuelle underleverandører ikke må benytte sig af konventionsstridig børne- og voksenarbejdskraft. Region Sjælland forbeholder sig ret til at kræve dokumentation, hvis der er begrundet mistanke for at disse bliver overtrådt.

Ordentlige løn- og arbejdsvilkår

Region Sjælland ønsker ordentlige vilkår for de medarbejdere, der arbejder i virksomheder, som udfører arbejde for regionen. Derfor stilles der ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter en række krav, der både gælder regionens samarbejdspartnere/leverandører og dennes eventuelle underleverandører. Der vil i forhold til den enkelte tjenesteydelseskontrakt blive foretaget en konkret vurdering af, om det er relevant at stille krav om arbejdsklausul. Det er leverandørens ansvar, at både sig selv og eventuelle underleverandører lever op til de stillede krav.

Region Sjælland vil ikke blot sikre de ansatte i forhold til de gældende love og regler. Region Sjælland pålægger ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter leverandører på egne og eventuelle underleverandørers vegne at sikre, at ansatte, der arbejder i Danmark, har arbejdstilladelse og sikres minimumsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der bl.a. gælder i henhold til dansk kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

For Region Sjælland er det væsentligt, at alle ansatte har kendskab til de arbejdsvilkår, de arbejder under. Derfor skal leverandører sikre, at alle ansatte, herunder eventuelle ansatte hos underleverandører orienteres om de gældende arbejdsvilkår.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland kan til enhver tid udbede sig den relevante dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for ansatte lever op til de forpligtelser, der er fastsat i denne politik. Ved mistanke om overtrædelse kan Intern Kontrolenheden i Region Sjælland udbede sig en redegørelse fra leverandøren.

Kravet om overholdelse af løn- og arbejdsvilkår stilles som en klausul i de enkelte kontrakter.

Hvis leverandøren ikke overholder de krav, Region Sjælland har stillet i kontrakten, og medfører dette et berettiget krav på yderligere løn fra leverandørens eller eventuelle underleverandørers ansatte, kan regionen foretage tilbagehold i betalingerne til leverandøren med henblik på at sikre de nævnte ansættelsesvilkår.

Region Sjælland kan endvidere sanktionere manglende overholdelse af arbejdsklausulerne. Sanktionerne skal være effektive, stå i forhold til overtrædelsens omfang og have en præventiv virkning.

Region Sjælland påligner aftaleholder en bod for hver påbegyndt arbejdsdag, overtrædelse af arbejdsklausulen har fundet sted. Bodden fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i en dagbod på 5.000 kr. pr. påbegyndt arbejdsdag fra regionens påkrav og påløber, indtil leverandøren har imødekommet regionens påkrav.

Har leverandøren ikke fremsendt den krævede dokumentation og/eller redegørelse 10 arbejdsdage efter fristens udløb, forhøjes boden pr. påbegyndt arbejdsdag herefter og den fastsatte bod tager udgangspunkt i en dagbod på 25.000 kr. pr. påbegyndt arbejdsdag.

Ved den konkrete bodsfastsættelse lægges vægt på følgende:

- i) kontraktens genstand og størrelse,
- ii) overtrædelsens karakter og omfang, og
- iii) leverandørens egen medvirken til at bringe overtrædelsen til ophør.

Beløbet kan modregnes i Leverandørens vederlag.

Ved grove overtrædelser som indebærer en underbetaling af ansatte med 15% eller derover, ifalder Leverandøren i alle tilfælde en yderligere bod svarende til 50% af den samlede opgjorte underbetaling, uanset forholdet er bragt i orden indenfor 10 Hverdage. Ved grove overtrædelser forstås underbetaling på 15% eller derover af den samlede løn (herunder særlige ydelser) opgjort pr. medarbejder.

Anvendelse af personer under oplæring

Region Sjælland ønsker at bidrage til, at flere unge kan få en praktikplads. Det er vigtigt for udviklingen i regionen, at de unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, har mulighed for at få en praktikplads her i regionen. I Region Sjællands Udviklingsstrategi er én af målsætningerne netop at flere unge skal have en kompetencegivende uddannelse. Bl.a. indenfor håndværksfagene er der risiko for mangel på kvalificeret arbejdskraft. Dette kræver uddannelses- og praktikpladser og anden oplæring.

Region Sjællands samarbejdspartnere/leverandører skal bidrage til regionens målsætning på dette område. Derfor stilles der krav i regionens kontrakter med leverandører på bygge- og anlægsgaver samt tjenesteydelser om, at der skal anvendes praktikanter, lærlinge og elever og anden oplæring.

Region Sjælland stiller et generelt krav om, at leverandører i forbindelse med bygge- og anlægsgaver og tjenesteydelser beskæftiger praktikanter, lærlinge, elever og andre personer under oplæring i et omfang, der er tilsvarende til det, der er sædvanligt i den pågældende branche.

I de store og længerevarende bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter vil der i forbindelse med de enkelte udbud blive foretaget en vurdering af, hvor mange praktikanter, elever, lærlinge og andre personer under oplæring, der konkret skal stilles krav om.

Dette sker når kontrakten har en varighed på minimum 6 måneder og en forventet kontraktsum på mindst 5 mio. kr.

Den kontraktansvarlige enhed i Region Sjælland vil herunder konkret vurdere, om et krav om beskæftigelse af praktikanter, lærlinge og elever lovligt kan stilles, herunder om kravet overholder principperne om ikke-forskelsbehandling, ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, og er forbundet med kontraktens genstand mv.

Ud over varigheden skal opgaven også have et fagligt indhold, der giver mulighed for beskæftigelse af praktikanter/lærlinge/elever og anden oplæring. Ved den konkrete vurdering lægges der vægt på, om der tidsmæssigt er mulighed for en uddannelsesaftale for praktikanter/lærlingen/eleven og anden oplæring i forbindelsen med opgaven.

Krav om anvendelse af praktikanter, lærlinge, elever og andre personer under oplæring stilles som en særlig klausul i de enkelte kontrakter. Region Sjælland vil sanktionere leverandøren og dennes eventuelle underleverandører, hvis der ikke leves op til kravene om anvendelse af praktikanter, lærlinge, elever og andre personer under oplæring.

Hvis der opstår uenighed om hvorvidt ordregiveren kan forventes at leve op til kravet om anvendelse af praktikanter, lærlinge, elever og andre personer under oplæring, kan Region Sjælland kræve en redegørelse for forholdet, herunder hvordan leverandøren forventer at efterleve kravet. Der kan sanktioneres med en bod på 5.000 kr. pr. påbegyndt uge, indtil der er afleveret behørig dokumentation, eller kontrakten kan ophæves som misligholdt.

Herudover kan der pålægges en bod på 100.000 kr. pr. manglende årsværk under praktik og oplæring, hvis det ved kontraktens afslutning konstateres, at der ikke fuldt ud har været beskæftiget det krævede antal årsværk praktikanter og personer under oplæring.

Sanktioneringen vil blive fastsat ud fra en konkret vurdering, herunder leverandørens tiltag for at leve op til den sociale klausul.

Kontrol med sociale klausuler og arbejdsklausuler

Region Sjælland har tillid til sine samarbejdspartnere/leverandører og en forventning om at indgåede kontrakter overholdes i overensstemmelse med de krav, der er rejst med udgangspunkt i regionens 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland'.

Med dette udgangspunkt vil der blive foretaget kontrol med overholdelse af arbejdsklausuler og sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler. Kontrollen er en del af den løbende dialog og kontraktopfølgning mellem Region Sjælland og leverandøren, og vil blive gennemført ud fra de efterfølgende principper.

I forhold til overholdelse af sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler skal, den kontraktansvarlige enhed og leverandøren på bygge-, drifts-, og statusmøder eller lignende følge op på antallet af lærlinge, elever og personer under oplæring i henhold til det omfang, det er fastlagt i kontrakten.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland foretager desuden stikprøvekontroller på overholdelse af sociale klausuler om oplæring, uddannelses- og praktikaftaler ved at efterspørge relevant og nødvendig dokumentation i form af ansættelsesbevis, uddannelsesaftale, praktikantplan, timesedler og lønsedler mv. samt evt. annoncering efter lærlinge, elever og personer under oplæring, og udtalelse fra teknisk skole eller tilsvarende skole.

I forhold til overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser skal leverandøren skriftligt orientere Region Sjælland om, hvilke underleverandører der anvendes i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten, ved angivelse af CVR. Nr. / RUT.nr.

Intern Kontrolenheden foretager stikprøvekontroller på overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser ved besøg på byggepladser og arbejdssteder. Antallet af besøg på den enkelte byggeplads og arbejdssted sker ud fra en risikovurdering.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland vil ved mistanke om mulig overtrædelse af arbejdsklausulens bestemmelser efterspørge relevant og nødvendig dokumentation i form af ansættelsesbevis, timesedler, lønsedler, e-indkomst kvitteringer fra SKAT, dokumentation for indbetaling af pension og feriepenge, gyldig arbejdsskadeforsikring, opholds- og arbejdstilladelser samt den referenceramme aftaleholderen har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for ansatte hos aftaleholderen og dennes eventuelle underleverandører.

Leverandører er i forbindelse med videregivelse af materiale og dokumentation forpligtet til at sikre overholdelse af reglerne i gældende persondatalovgivning, herunder til indhentning af samtykke fra medarbejdere i forbindelse med udlevering af dokumenter med personhenførbare oplysninger.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland sikrer at modtaget materiale og dokumentation behandles og opbevares i henhold til gældende lovgivning, herunder GDPR regler.

Region Sjælland kan efter konkret vurdering videregive informationer til SKAT og Arbejdstilsynet, såfremt videregivelsen vurderes at være af væsentlig betydning for deres virksomhed.

Region Sjælland har et løbende og systematisk samarbejde med faglige organisationer og arbejdsgiverorganisationer om den løbende kontrol af arbejdsklausulernes og sociale klausulers overholdelse.

Forening for Byggeriets Samfundsansvar

Region Sjælland ønsker med 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om anvendelse af oplæring, uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' at tage et samfundsmæssigt ansvar og bidrage til en positiv udvikling i bygge- og anlægsbranchen, særligt i forhold til ordentlige løn- og ansættelsesvilkår og unge under erhvervsuddannelse og anden oplæring.

Region Sjælland ønsker desuden at bidrage til, at byggeriets samfundsansvar løftes yderligere. Ikke bare her i regionen, men i hele bygge- og anlægsbranchen.

Derfor er Region Sjælland medlem af Forening for Byggeriets Samfundsansvar og har tilsluttet sig foreningens 'Charter for Samfundsansvar'. Region Sjælland forpligter sig med medlemskabet at efterleve chartrets principper.

[BOKS: Principper for samfundsansvarligt byggeri]

1. Mennesker – anstændige arbejdsforhold og social inklusion: Vi bygger til og med mennesker og vil sikre et inkluderende arbejdsmarked bygget på ordentlige og sikre vilkår for alle. Vi bygger med fokus på funktionalitet og tilgængelighed med inddragelse af interessenter og det omgivende samfund.
2. Miljø – bæredygtige byggematerialer, affald og energi: Vi bygger med respekt for naturens ressourcer og med fokus på at anvende bæredygtige byggematerialer og energiløsninger, samt minimere byggeaffald og genanvende flest mulige ressourcer via cirkulært byggeri.

3. Økonomi – etisk og økonomisk ansvarlighed: Vi agerer forretnings- og samfundsmæssigt forsvarligt og stiller krav til samarbejdspartnere om at gøre det samme. Vi afdækker og håndterer økonomiske risici og har fokus på totaløkonomi og bæredygtige kvalitetsbyggerier.